

30 Ekim 2020

BASIN DUYURUSU

HAZİNE FİNANSMAN PROGRAMI: 2020 YILI GELİŞMELERİ VE 2021 YILI ÖNGÖRÜLERİ

Bilindiği üzere, 2021 - 2023 dönemine ilişkin Yeni Ekonomi Programı (Orta Vadeli Program) 29 Eylül 2020 tarihinde yayımlanmış, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ise 17 Ekim 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

Orta Vadeli Program ve Merkezi Yönetim Bütçesi öngörülerini esas alınarak hazırlanan 2021 yılı Hazine Finansman Programı aşağıda kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

I – Finansman Programı

a) 2020 Yılı Gelişmeleri

- 2019 yılında 30,1 ay olan nakit iç borçlanmanın ortalama vadesi 2020 yılı Ocak-Ekim döneminde 32,1 ay olarak gerçekleşmiştir.
- 2019 yılında yüzde 18,3 olan sabit getirili TL cinsi iç borçlanmanın ortalama maliyeti 2020 yılı Ocak-Ekim döneminde yüzde 10,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.
- Yatırımcı tabanının genişletilmesi ve borçlanma araçlarının çeşitlendirilmesi amacıyla, ilk defa 2012 yılında gerçekleştirilen kira sertifikası ihraçlarına 2020 yılında da devam edilmiştir. Bu çerçevede, Ocak – Ekim döneminde iç piyasada toplam 36,6 milyar TL tutarında TL cinsi kira sertifikası ihraç edilmiştir.

- Bilindiği üzere, finansal türev ürünlerde, borçlanma araçlarında ve çeşitli finansal sözleşmelerin fiyatlamasında gösterge olarak kullanılabilir Türk Lirası kısa vadeli referans faiz oranı ihtiyacını karşılamak amacıyla Borsa İstanbul tarafından Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı (TLREF) Endeksi oluşturulmuştur. Bu kapsamda, finansman araçlarının çeşitlendirilmesi ve TLREF'e dayalı finansal enstrümanlara ilişkin piyasanın gelişimine katkıda bulunulması amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Ocak – Ekim 2020 döneminde 37,4 milyar TL tutarında senet ihracı gerçekleştirilmiştir.
- Finansman araçlarının çeşitlendirilmesi ve yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla ilk defa 2017 yılı Ekim ayında ihraç edilen Altın Tahvili ve Altına Dayalı Kira Sertifikası ihraçlarına 2020 yılında da devam edilmiştir. Bu çerçevede, sermaye piyasalarının güçlendirilmesi amacıyla bankalara ve yatırım fonlarına yönelik olarak ihraçlara devam edilmiştir. 2020 yılında yapılan ihraçlar sonucunda 62,6 ton Altın Tahvili ve 51,1 ton Altına Dayalı Kira Sertifikası olmak üzere toplam 113,7 ton altın karşılığı senet ihraç edilmiştir.

2020 yıl sonu gerçekleşme beklentileri ve 2021 yılı öngörülerine ilişkin finansman programı aşağıda yer almaktadır.

HAZİNE FİNANSMAN PROGRAMI ⁽¹⁾**(Milyar TL)**

	2020 (Duyuru)	2020 (Gerçekleşme Tahmini)	2021 (Program)
I- TOPLAM BORÇ SERVİSİ	352.1	363.9	547.2
Anapara	222.6	242.1	385.0
Faiz	129.4	121.8	162.2
İç Borç Servisi	287.0	289.1	449.0
Anapara	186.5	199.6	327.0
Faiz	100.5	89.5	121.9
Dış Borç Servisi	65.1	74.8	98.2
Anapara	36.1	42.5	58.0
Faiz	29.0	32.3	40.3
II- FİNANSMAN	352.1	363.9	547.2
Borçlanma Dışı Kaynaklar ⁽²⁾	-5.1	-103.9	-71.4
Toplam Borçlanma	357.2	467.8	618.6
Dış Borçlanma ⁽³⁾	57.6	43.5	77.6
İç Borçlanma	299.6	424.2	541.0

⁽¹⁾ Nakit Bazlı

⁽²⁾ Nakit bazlı faiz dışı denge, özelleştirme gelirleri, 2/B satış gelirleri, TMSF'den sağlanan gelirler, devirli/garantili borç geri dönüşleri, kasa/banka değişimi ve kur farkı kalemlerini içermektedir.

⁽³⁾ 2020 ve 2021 yıllarında uluslararası kuruluşlardan veya uluslararası piyasalardan ilave finansman sağlanması durumunda dış borçlanma tutarında değişiklik olabilecektir.

b) 2021 Yılı Hazine Finansman Programı

2021 yılında gerçekleştirilmesi planlanan borç servisi ve finansman bilgileri aşağıda özetlenmektedir:

- 2021 yılında, 385 milyar TL anapara ve 162,2 milyar TL faiz olmak üzere toplam 547,2 milyar TL tutarında borç servisi gerçekleştirilmesi, borç servisinin 449 milyar TL'sinin iç borç; 98,2 milyar TL'sinin ise dış borç servisi olarak yapılması öngörülmektedir.
- İç borç servisinin 398 milyar TL'lik kısmının piyasaya yapılacak ödemelerden, 51 milyar TL'lik kısmının ise kamu kurumlarına rekabetçi olmayan teklif

yoluyla gerçekleştirilen satışların ödemelerinden oluşması öngörülmektedir (EK 1).

- Nakit bazlı faiz dışı denge, zelleřtirme gelirleri, 2/B satış gelirleri, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan aktarılacak kaynaklar ile devirli ve garantili borç geri dönüşleri ve kasa/banka kullanımı sonucu elde edilecek borçlanma dışı kaynakların toplamının -71,4 milyar TL olması beklenmektedir.
- 2021 yılında uluslararası sermaye piyasalarından tahvil ihraçları yoluyla 10 milyar ABD Doları tutarı karşılığında finansman sağlanması öngörülmektedir. Söz konusu tutara ek olarak, dış finansman kuruluşlarından sağlanacak program kredileri ile toplam 10,1 milyar ABD Doları tutarında dış finansman elde edilmesi hedeflenmektedir.
- Bu ngrler doğrultusunda, 2021 yılında 541 milyar TL tutarında i borçlanma yapılması öngörülmektedir.

II – 2021 Yılı İç Borçlanma Stratejisi

A) 2003 yılından itibaren stratejik ölçütler çerçevesinde yürütülen borçlanma politikası sonucunda kamu borç stokunun döviz kuru, faiz ve likidite risklerine karşı hassasiyeti önemli ölçüde azaltılmıştır. Bu kapsamda döviz kurları, faiz oranları ve büyüme oranlarında meydana gelebilecek değişimlerin AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ye oranı üzerinde yaratacağı etkileri gösteren özet tablo aşağıda yer almaktadır.

	2002	2019
TL'nin yüzde 5 değer kaybı/kazancı	+ / - 2,0 Puan	+ / - 0,8 Puan
TL faiz seviyesinde 500 baz puanlık değişim	+ / - 1,4 Puan	+ / - 0,8 Puan
GSYH büyümesinde 2 puanlık değişim	+ / - 1,3 Puan	+ / - 0,6 Puan

B) 2021 yılında uygulanacak borçlanma stratejilerinin ana unsurları aşağıda yer almaktadır:

- Borçlanmanın ağırlıklı olarak TL cinsinden yapılması
- Piyasa çeşitliliğinin sağlanması amacıyla uluslararası piyasalarda ABD dolarının yanında imkan olması durumunda diğer döviz cinslerinden de ihraç yapılması
- Faiz giderlerinin optimal şekilde yönetilmesini teminen uygun enstrüman ve vade bileşimi dikkate alınarak, gelecek 12 ayda faizi yenilenecek senetler ile vadesine 12 aydan az kalmış senetlerin payının belirli bir seviyede tutulması
- Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla nakit rezervinin güçlü tutulması

C) 2021 yılında iç borçlanma işlemleri aşağıda yer alan ihraç planı çerçevesinde gerçekleştirilecektir:

- 2021 yılı itfa profili çerçevesinde, farklı vadelerde TL cinsinden sabit kuponlu tahvillerin “gösterge tahvil” olarak ihracına devam edilecektir.
- TL cinsinden kuponlu/kuponsuz bonolar ve tahviller, farklı vadeli değişken kuponlu tahviller, uzun vadeli enflasyona endeksli tahviller itfa takvimine ve piyasa koşullarına bağlı olarak ihraç edilebilecektir.
- 2017 yılı Ekim ayında ihracına başlanan altın tahvili ve altına dayalı kira sertifikası ihraçlarına 2021 yılında da devam edilmesi planlanmaktadır.
- TL cinsinden kira sertifikalarının ihraçlarına 2021 yılında da devam edilmesi planlanmaktadır. Piyasa katılımcılarının yurt içinde döviz cinsi kira sertifikası talebi ve/veya ilave talepleri ayrıca değerlendirilebilecektir.
- Aylık olarak nakit girişleri ile çıkışları arasında gözlenebilecek geçici uyumsuzluğun giderilmesi amacıyla kısa vadeli Hazine bonoları ve “Para Piyasası Nakit İşlemleri Aracılığı ile Sağlanacak Finansman Hakkında Yönetmelik”te yer alan finansman araçları kullanılabilir.
- Borç servisinin dönemler arası dengeli dağılmasının sağlanması ve ikincil piyasada fiyat etkinliğinin artırılması amaçlarıyla piyasa koşulları çerçevesinde değişim ve geri alım ihaleleri yapılabilecektir.
- İhalelere ilişkin detaylar ihale gününden en az bir iş günü önce kamuoyuna duyurulacaktır.

Ekler:

Ek-1: 2021 Yılı Borç Servisinin Alıcılara Göre Dağılımı

Ek-2: 2021 Yılı Borç Servisi Döviz-Faiz Kompozisyonu

EK - 1: 2021 YILI BORÇ SERVİSİNİN ALICILARA GÖRE DAĞILIMI ⁽¹⁾

(Milyar TL)

	Anapara	Faiz	Toplam
I) İç Borç Servisi	327.0	121.9	449.0
Piyasa	293.7	104.4	398.0
Kamu (ROT) ⁽²⁾	33.4	17.6	51.0
II) Dış Borç Servisi	58.0	40.3	98.2
Eurobond	47.2	37.4	84.6
Diğer	10.7	2.9	13.6
III) Toplam Borç Servisi	385.0	162.2	547.2

⁽¹⁾ Program

⁽²⁾ İhraç aşamasındaki alıcı dağılımı baz alınarak yapılacak ödemeleri göstermektedir.

EK - 2: 2021 YILI BORÇ SERVİSİ DÖVİZ-FAİZ KOMPOZİSYONU ⁽¹⁾

(Milyar TL)

	TL cinsi ⁽²⁾	Döviz / altın cinsi ^{(2) (3)}	Toplam
I) İç Borç Servisi	290.6	158.4	449.0
Sabit	192.9	88.9	281.8
Değişken	97.7	69.5	167.2
II) Dış Borç Servisi	0	98.2	98.2
Sabit	0	92.9	92.9
Değişken	0	5.4	5.4
III) Toplam Borç Servisi	290.6	256.6	547.2
Sabit	192.9	181.8	374.6
Değişken	97.7	74.9	172.6

⁽¹⁾ Program

⁽²⁾ Altın tahvil ve altına dayalı kira sertifikası anapara ödemeleri "döviz/altın cinsi - değişken" başlığı altında takip edilmekte iken kupon ödemeleri "TL cinsi - değişken" başlığı altında yer almaktadır.

⁽³⁾ Yurt içinde ihraç edilen döviz cinsi tahvil ve kira sertifikasının kupon ve anapara ödemeleri "döviz/altın cinsi - sabit" başlığı altında takip edilmektedir.